

Številka: 00104-431/2019/5

Datum: 23. 1. 2020

Odgovor na poslansko vprašanje Žana Mahnič v zvezi s članstvom v zvezi Nato

Poslanec Žan Mahnič je na Vlado Republike Slovenije naslovil pisno poslansko vprašanje v zvezi s članstvom v zvezi Nato. Poslanec navaja, da je predsednik Vlade RS Marjan Šarec ob robu vrha zveze Nato v Londonu dejal, »da kot članica zavezništva opravljamo naloge tako, kot se od nas pričakuje.« Poslanec v zvezi s tem sprašuje po mnenju, ali se od držav članic zveze Nato pričakuje, da se bodo držale tistega, kar so se s podpisom obvezale leta 2014 na vrhu v Walesu, in če da, zakaj Slovenija leta 2024 ne bo namenjala 2% BDP za obrambo, temveč le 1,5% po načrtih Vlade Republike Slovenije. Poslanec sprašuje tudi po vzrokih za podpisovanje v primeru mnenja, da se od držav članic zveze Nato ne pričakuje, da se bodo držale tistega, kar so podpisale.

Vlada Republike Slovenije podaja naslednji odgovor na poslansko vprašanje:

Republika Slovenija je v procesu vključevanja v zvezo NATO sprejela politično zavezo, da bo namenila za obrambne izdatke 2% BDP. To je zapisala tudi v ključnih strateških dokumentih, ki jih je sprejemal Državni zbor Republike Slovenije. Do sedaj tega odstotka ni namenila nobena slovenska vlada, vključno z dvema vladama, ki jo je vodila stranka SDS, pod vodstvom Janeza Janše. Ravno nasprotno, v času druge vlade Janeza Janše so se sredstva za obrambo znatno zmanjšala.

Vlada Republike Slovenija (v nadaljnjem besedilu: vlada) se zaveda svojih odgovornosti pri zagotavljanju miru in varnosti ter do svojih zavez pristopa resno in odgovorno. To dejstvo se jasno odraža skozi delovanje Republike Slovenije v okviru aktivnosti in dejavnosti Zavezništva ter na številnih področjih razvoja in delovanja obrambnega sistema Republike Slovenije, ki upošteva tako lastne nacionalno-varnostne cilje kot cilje in zaveze, sprejete v okviru Zavezništva.

Voditelji držav članic Nata so na vrhu v Walesu leta 2014 v luči spreminjajočega in zahtevnega mednarodnega varnostnega okolja sprejeli zavezo o obrambnih investicijah, ki opredeljuje napredek držav na treh področjih: (1) obrambni izdatki (postopno približevanje ravni 2 % BDP do leta 2024 ter namenjanje 20 % obrambnih izdatkov za investicije), (2) razvoj zmogljivosti in (3) prispevki v Natove operacije, misije in druge aktivnosti. S tem zaveznice zaustavljamo negativen trend zmanjševanja obrambnih proračunov, zagotavljamo čim bolj učinkovito izrabo svojih sredstev ter prispevamo k pravičnejši delitvi bremen in odgovornosti.

Ob tem opozarjamo, da se zaveze oz. odločitve v Natu v nasprotju z navedbami v poslanskem vprašanju ne sprejemajo s podpisi, temveč s konsenzom in v skladu s postopkom tihe procedure, po predhodnih razpravah in posvetovanju med zaveznicami. Odločitve Zavezništva so izraz kolektivne volje vseh suverenih držav članic Nata.

Zaveznice smo na nadaljnjih vrhunskih srečanjih, leta 2016 v Varšavi in leta 2018 v Bruslju, potrdile zavezo o obrambnih investicijah in se zavezale k nadaljnjemu oblikovanju kredibilnih nacionalnih načrtov njene implementacije. Eno izmed osrednjih sporočil z vrha v Londonu, ki se ga je slovenska delegacija 3. in 4. decembra 2019 udeležila pod vodstvom predsednika vlade Marjana Šarca, je prav znatni napredek pri izpolnjevanju vseh treh stebrov zaveze o obrambnih investicijah, ob prepoznavanju potrebe po nadaljnji naporih za doseganje zavez.

Republika Slovenija se zaveda, da so potrebni nadaljnji napori za doseganje pravičnejše delitve zavezniških bremen. V sled tega, in skladno z zavezo o obrambnih investicijah, je aktualna vlada z rebalansom proračuna za leto 2019 in sprejetih proračunih za leti 2020 ter 2021 zaustavila negativen trend, povečala obrambne izdatke in s tem napovedala realno rast odstotka BDP, ki je vzdržen in kredibilen. Podobne načrte so sprejele tudi nekatere druge članice Nata.

V tem kontekstu se je vlada zavezala tudi prenoviti strateške in planske dokumente ter izdelati bolj ambiciozno financiranje sistema nacionalne varnosti. Ključno podlago za nove planske dokumente predstavlja septembra sprejeta Resolucija o strategiji nacionalne varnosti in Bela knjiga o obrambi, ki bo v kratkem predstavljena.

Prav tako je osrednji del zaveze o delitvi bremen sodelovanje v zavezniških operacijah kjer je Slovenija v vrhu Nata. V mednarodnih operacijah in misijah sodeluje skoraj 350 pripadnikov Slovenske vojske, kar predstavlja več kot 6% celotne stalne sestave Slovenske vojske. Od tega jih 85% sodeluje v operacijah in misijah pod vodstvom zavezništva, predvsem na Zahodnem Balkanu in v Latviji, skladno z načeli zavezniške solidarnosti. Navedeni visoki operativni prispevki predstavljajo viden kazalnik prispevka Republike Slovenije, ki ga redno izpostavljajo zavezniški sogovorniki na vseh ravneh.

Republika Slovenija se zavzema in redno deluje v smeri izpolnjevanje vseh treh stebrov valižanske zaveze in bo to nadaljevala tudi naprej ter tako prispevala k pravični delitvi bremen med zaveznicami in ohranjanju svoje verodostojnosti v Zavezništvu in kredibilnosti organizacije. Prepoznavamo, da je krepitev obrambnih izdatkov in posledično obrambnih zmogljivosti v prvi vrsti potrebna predvsem tudi za zagotavljanje lastne varnosti in obrambe.